

LULEÅ

the destinations of
**SWEDISH
LAPLAND**
SVERIGES ARKTISKA DESTINATION

Välkommen att dela vår vardag med långa, ljusa sommardagar och nätter, fyllda med äventyr och en stor portion lugn och ro.

VÄRLDSARVET GAMMELSTADS KYRKSTAD

Stenkyrkan från 1492 i bruk och över 400 kyrkstugor bevarade.

LULEÅ SKÄRGÅRD MED 1 312 ÖAR

Vår del av världens största bräckvattenskärgård.

NÄRA TILL SMÅ OCH STORA ÄVENTYR. FÖR SMÅ OCH STORA BARN.

NATT SOM DAG, NATUR SOM STAD.

Hitta rätt i Luleå

LULEÅ TURISTCENTER

Luleå turistcenter ger dig råd och tips före och under din vistelse i Luleå. Här får du kartor, tidtabeller, broschyrer och annan nyttig information om Luleå och Swedish Lapland. Vi kan också tipsa om tillgänglighetsanpassade aktiviteter och utflyktsmål. Turistcenter sköter information och uthyrning av kommunens skärgårdsstugor och säljer även säsongskort för gästhamnar och turboat. Här finns också en trevlig souvenirshop med profilprodukter.

Kulturens hus, Skeppsbrogatan 17, Luleå.
0920-45 70 00, turistcenter@lulea.se

RÅNEÅ BIBLIOTEK

InfoPoint Råneå i medborgarhuset finns i biblioteket. Här finns personal att fråga och broschyrer. Du kan låna böcker, läsa tidningar, använda publika datorer och nyttja internet. Västerlångvägen 2, Råneå.

FIRST CAMP ARCUS-LULEÅ

InfoPoint finns i campingens reception. I anslutning finns också campingens butik där du kan köpa mat, dryck och andra godsaker. Här finns både broschyrer och tips av personalen att tillgå.

First Camp Arcus-Luleå, Arcusvägen 110, Luleå.

ELITE STADSHOTELLET

InfoPoint finns i hotellets reception. Där får du tips om vad du kan se och uppleva i Luleå med omnejd.

Storgatan 15, Luleå.

GAMMELSTAD VISITOR CENTER

Inled gärna ditt besök i Gammelstads kyrkstad hos Visitor Center. Här får du en fin introduktion till området med alla sevärdheter, broschyrer och kartor. Du kan också boka guidade turer i Gammelstad. Passa på att handla med dig något fint från souvenirbutiken.

Kyrkorget 1, Gammelstad.

FÖRÄNDRINGAR PÅ GRUND AV OFÖRUTSEDDA HÄNDELSER

Vi strävar efter att inspirera och ge dig så aktuella tips som möjligt om saker att se och göra under din vistelse i Luleå, men eftersom vår omvärld ständigt förändras reserverar vi oss för att information i denna sommarguide kan bli inaktuell.

Sommarguiden är ett komplement till vår webb visittlulea.se.

Fritt WiFi i Luleå

Fritt WiFi finns i stora delar av centrum och i flera av Luleå kommuns offentliga lokaler. Den som vill nyttja kommunens trådlösa WiFi ansluter sig mot LK-GUEST. Ingen inloggning behövs, däremot måste användaren godkänna villkoren. Efter första anslutningen kommer den mobila enheten att ansluta automatiskt när enheten har kontakt med en sändare i kommunala lokaler, förutsatt att WiFi är aktiverad på enheten.

lulea.se

Tips!

HÅLL KOLL PÅ
VAD SOM HÄNDER

Med en stadskärna som har gångavstånd till det mesta är Luleå den perfekta staden för upplevelser. Det är enkelt att ta sig till olika typer av underhållning och aktiviteter. Med hjälp av vår stadskarta som du kan hämta hos turistcenter hittar du rätt.

På visittlulea.se hittar du information om aktuella evenemang.

Foto: Gunvor Ekström

ALLEMANSRÄTTEN

INTE STÖRA, INTE FÖRSTÖRA

I den svenska naturen får vi röra oss fritt. Vi får plocka blommor, bär och svamp, bada, tälta, vandra, cykla, färdas med båt, göra en lägereld och annat som hör friluftslivet till. Allemansrätten är en förmån och en frihet som är beroende av att vi är varsamma och värnar om naturen. Det är inte tillåtet att skada djur, växter eller mark och vi måste visa hänsyn mot markägare och andra människor som vistas i naturen.

SÄRSKILDA RESTRIKTIONER

Fridlysta arter får naturligtvis inte plockas. I naturreservat och nationalparker gäller ofta särskilda regler som begränsar allemansrätten. Exempelvis hastighetsbegränsningar, vattenskidåkning och att hundar måste vara kopplade. Motorfordon för inte köras på barmark utanför väg.

FÅGELSKYDD SOMRÅDEN

I skärgården finns fågelskyddsområden där det är förbjudet att gå iland under vissa tider på året, vanligen 1 maj–1 augusti.

FISKE

I havet är fisket fritt, men det finns regler för hur, när och vad man får fiska. I sjöar och älvar krävs som regel fiskekort.

På fiskekort.se finns information.

På lansstyrelsen.se kan du läsa om naturreservat och på naturvardsverket.se mer om allemansrätten.

Midnattsljus

Text: Swedish Lapland | Foto: Lule-Bild

DET BÄSTA MED MIDNATTSLJUSET är att du kan göra allt dygnet runt. Bada, golfa, fiska, umgås utomhus ända in på småtimmarna. Med viss risk för att du glömmer bort att gå och lägga dig...

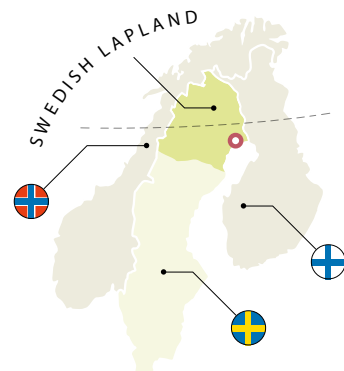
Midnattssol är ett naturfenomen som inträffar under sommarmanaderna norr om polcirkeln. Det betyder att solen fortfarande är synlig på natten. Platser söder om polcirkeln upplever midnattsskymning, det vill säga fullt dagsljus även under natten. Detta är också känt som midnattsljus eller vita nätter.

Från mitten av mars tippas den norra änden av jordaxeln allt mer mot solen och når sin maximala lutning vid 23° vid sommar-solståndet. Sommarsolståndet innebär att solen når sin högsta position på himlen under dagtid. Detta inträffar ungefär den 21 juni. Vid denna vinkel exponeras allt norr om polcirkeln på 66°N för sol dygnet runt. När jordaxeln lutar åt andra hållet under vintern döljs allting norr om polcirkeln från solens strålar.

Det är lätt att tro att vi, här i Swedish Lapland, har mörker eller ljus. Under vinters månader når solen aldrig när horisonten, och sommartid når solen aldrig går ner. Men faktum är att vi har ljus året om. Bara olika ljus. Vissa mörkare, andra ljusare och några riktigt färgsprakande.

Du kan se midnattssolen i nästan hela Swedish Lapland, men även om du inte ser solen så ser du ljuset. Tiden med midnattsljus i Swedish Lapland är ungefär 100 dagar. När solen praktiskt taget inte går ner får du fler timmar av potentiellt kul till ditt förfogande. Du kan bada, golfa, fiska eller rida till långt in på småtimmarna. Och gillar du att fota innebär de 100 dagarna utan natt helt fantastiska förutsättningar.

På swedishlapland.com kan du läsa om det arktiska ljuset.

VAD ÄR SWEDISH LAPLAND?

Du har kanske stött på och funderat på benämningen "Swedish Lapland" och varför Luleå räknas till detta - Luleå ligger ju inte i Lapland, tänker du! Ja, det stämmer. Luleå ligger inte i Lapland. Men det är inte heller vad vi menar när vi pratar om Swedish Lapland.

VAD ÄR DÅ SWEDISH LAPLAND?

Det är helt enkelt ett varumärke som vi inom Luleås besöksnäring och andra destinationer använder för att attrahera framför allt internationella besökare till norra Sverige. Från Skellefteå till Kiruna och allt där emellan pratar kommunerna om det gemensamma varumärket Swedish Lapland.

Välkommen till Luleå!

Närheten till hav och natur tillsammans med topplaceringar i Sveriges solliga är några av ingredienserna som gör Luleå till en fantastisk sommardestination. Två hamnar som omsluter stadskärnan gör att havsbrisen ständigt påminner om friheten på det stora blå.

Under sommarmånaderna exploderar naturen av dofter och färger, och var du än befinner dig i trakten är det aldrig långt till gräs under barfotafötter eller stilla, gröna skogar som bjuder på mängder av bär med smak av sommar.

Ta en tur i staden till skärgården, hyr en stuga och prova på livet som öbo. Tag plats på en sten med ett metspö i handen och låt vardagens alla bekymmer rinna av dig. Med gott om grillplatser och stigar att upptäcka blir det en spännande utflykt för hela familjen.

Unna dig tid för kultur – besök världsarvet Gammelstads kyrkstad med norra Sveriges största senmedeltida stenkyrka och välbevarade kyrkstugor. På friluftsmuseet Hägnan kan du ta del av livet på 1700-talet. Här finns byggnader från hela Swedish Lapland.

Ta en lärorik dag på Teknikens Hus - Sveriges nordligaste science center. Hoppa, lek och rutscha på Leos Lekland och 360 Trampoline Center. Äventyr för alla åldrar hittar du på multiarenan Alcatraz. Är du sugen på en utmaning? Hos Upzone Äventyrsparker kan du testa höghöjdsbanor. Klättra uppe bland trädtopparna, svinga dig i nät, balansera på vajrar och kasta dig ut i linbanorna.

I Luleå är shoppingutbudet stort och lättillgängligt. Det finns såväl charmig citypuls som mindre butiker och gallerior. På handelsområdet Storheden hittar du de stora butikskedjorna och i Gammelstads kyrkstad finns mysiga butiker med lokalt designade produkter, konst och hantverk.

Välj inte bort någonting. Här kan du ena stunden sitta på en uteservering och njuta av god mat lagad på lokala råvaror, för att några minuter senare finna stillheten vid havet.

Välkommen att dela vår vardag med långa, ljusa sommardagar och nätter, fyllda med äventyr och en stor portion lugn och ro.

visitlulea.se

Missa inte...

Gillar du auktioner? Kika på lulea-auktionsverk.se för tillfällen att ropa in något antikt.

Hitta ut i Luleå

LETA CHECKPOINTS

Hittaut finns på ett antal platser runt om i Sverige, bland annat i Luleå. Det är ett enkelt och roligt sätt att få motion samtidigt som du upptäcker vackra platser. Med hjälp av en webbkarta och/eller GPS besöks respektive checkpoint. Kartan finns även i pappersform bland annat hos Luleå turistcenter.

Läs mer på:
orientering.se/
provapaaktiviteter/hittaut/lulea/

Foto: Susanne Lindholm

Konst från hoj

Upplev Luleås offentliga konst från cykeln. Du får en härlig tur runt centrala Luleå. Karta och startblankett hämtar du i Konsthallens reception eller på Luleå turistcenter i Kulturens hus.

Köp med ett minne hem

Vill du ha något lokalproducerat och typiskt från Luleå och Swedish Lapland kan vi rekommendera **Lapland Heartwork** i Luleås centrum. Här hittar du bland annat; konstglas, varma Lovikkavantar, lingon- eller hjortronsylt, havtornskonfekt, tennarband och annat lokalt hantverk och samisk slöjd som exempelvis träkäsar.

laplandheartwork.se

Fynd på loppis och second hand

Sommartid duggar det tätt med loppisskyltar i Luleå – håll koll på visitlulea.se/evenemang och skyltar efter vägarna du färdas på.

SECOND HAND

- Röda Korset | Småbåtsgatan 5.
- Rädda barnen | Repslagarg. 16.
- Secondhandbutiken Samlat
Köpmantorget, se [instagram](https://www.instagram.com).
- Hållbarhetshuset
Brandgatan 4, se lumire.se.

Plocka bär

Blåbär och lingon, norra Sveriges mest förekommande bär i skog och mark, är lätta att hitta och många känner till dess egenheter och smak. Men vi vill tipsa om två andra bär som du bör känna till – för de är helt magnifika.

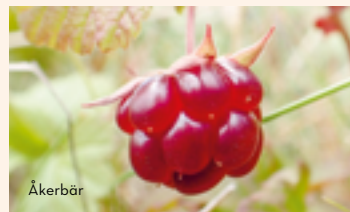
Havtorn

Havtorn:

Växer på en buske på öarna ute i skärgården. De är rika på C-vitamin och blir en läcker ingrediens i sylt, marmelad eller saft. Bären är sköra och busken taggig så plocka dem varsamt.

Åkerbär:

Smakrikt bär med söt arom. Hittas vid strandlängor, öppna ängsmarker och dikesrenar. Plocka bären var för sig, då du annars riskerar att mosa bäret.

Åkerbär

Foto: Lule-Bild

Södra hamnplan

– en oas mitt i centrum

Sommartid förvandlas Södra hamnplan i Luleå till en oas mitt i centrum med plats för stora som små. Här finns gott om ytor för den som vill koppla av. För den aktive är det, tack vare Fritidsbanken, möjligt att gratis låna utrustning för olika aktiviteter. Här finns även ett antal foodtrucks, så det passar utmärkt att gå hit och äta lunch.

Foto: Peter Rosén

VÄRT ATT BEVARA

Gammelstads kyrkstad

STRAX UTANFÖR LULEÅ ligger Gammelstads kyrkstad, ett av Sveriges 15 världsarv. Gammelstads kyrkstad är sedan 1996 upptagen på UNESCOs världsarvslista över platser värda att bevara. Gammelstad var i själva verket stadens centrum ända fram till 1600-talet. Landhöjningen gjorde att hamnen i Gammelstad blev för grund och staden tvingades flytta närmare kusten år 1649.

Men det var i Gammelstad som Luleås historia började. Det var framför allt kyrkan, som är

norra Sveriges största senmedeltida stenkyrka, som utgjorde samlingsplatsen för befolkningen. Det fantastiska är att kyrkan finns kvar på samma plats sedan 1492 och fortfarande är i bruk.

Det upprättades även kyrkstugor som långväga besökare övernattade i till följd av den rådande kyrkoplikten. Idag finns det över 400 kyrkstugor bevarade och traditionen av tillfällig övernattnings lever vidare.

visitgammelstad.se

Gammelstad Visitor Center

Mitt i kyrkstaden i det gamla Betelkapellet från 1800-talet hittar du Gammelstad Visitor Center där du kan hämta broschyrer och kartor och köpa med dig ett minne från souvenirbutik. Här finns även en ny utställning om Gammelstads historia. I utställningen finns inslag med anknytning till övriga världsarv och information om vad en kyrkstad och en kyrkstuga egentligen är för någonting. Utställningen är lekfull och intressant för barn.

visitgammelstad.se

Foto: Visitor Center

Fika kan du göra på Ullas Café intill Visitor Center och på Kafé Fägnan på Friluftsmuseet Hägnan. Tips på fler caféer och restauranger hittar du på visitlulea.se

Guidade visningar

GAMMELSTADS KYRKSTAD

Öppen guddad visning året runt på utvalda datum och tider. Under visningen, som tar ungefär en timme, promenerar ni i de mysiga gränderna och får ta del av Gammelstads spännande historia. Ni besöker både en kyrkstuga och den medeltida kyrkan (med reservation för förrättningar). Boka online för att försäkra dig om en plats.

FRILUFTSMUSEET HÄGNAN

På friluftsmuseet Hägnan finns gårdar från 17-, 18- och 1900-tal. Följ med på en resa tillbaka i tiden och lär dig mer om livet i bondesamhället i Luleå socken. Vi besöker en välbärgad bondgård från 1880-talet och ett enkelt torp på 1780-talet

visitgammelstad.se

Foto: Susanne Lindholm

AUDIOGUIDE - PÅ EGEN HAND

Lyssna på åtta olika ljudspår om Gammelstads historia. Hyr din audioguide online och hämta den på Visitor Center. Använd den medföljande kartan för att navigera medan du lyssnar. Audioguiden finns på svenska, engelska, tyska, franska, nederländska, finska, nordsamiska och meänkieli.

Tips! Inom kort kan du utforska kyrkstaden dygnet runt med hjälp av en mobilapp. Håll koll på visitgammelstad.se för mer information.

Foto: Susanne Lindholm

Friluftsmuseet Hägnan

FRILUFTSMUSEET HÄGNAN, som ligger ett stenkast från kyrkstaden, är väl värt ett besök när du befinner dig i Gammelstad. Hägnan visar hur livet tedde sig i en by i regionens kustland vid 1700- till 1900-talet. Museet har byggnader från hela Swedish Lapland och erbjuder ett rikt, varierat utbud av aktiviteter och upplevelser för alla åldrar. Med en fika i magen på Kafé Fägnan

kan en promenad på friluftsmuseet göra gott. Eller ta med din egen picknickkorg och slå dig ner i gräset. Det finns mycket att se och missa för all del inte butiken som ger besökarna en resa tillbaka i tiden. Populära kompisar för de minsta besökarna är hästarna, korna, grisarna, getterna, kaninerna och hönorna som finns på området.

Foto: Susanne Lindholm

Foto: Susanne Lindholm

Höjdpunkter på Hägnan

NATIONALDAGEN

Ett folkligt och festligt nationaldagsfirande med musik, dans, uppträdanden och mycket annat intressant för hela familjen.

SPELMANSSTÄMMA

Luleå hembygdsförening bjuder in spelmän, dansare, sångare, lyssnare, veteraner, nybörjare, gammal som ung att vara en del, och ta del av härlig musik och dans samt naturligtvis buskspel!

MIDSOMMARFIRANDE

Ett traditionellt midsommarfirande med gemensam klädning av majstången. Lekar och dans med Luleå hembygdsförening. Kransbindning, höhopp, brödbakning och ponnyridning. Lanthandeln är öppen och det finns försäljning av fika, korv och halstrad strömming.

SOMMARTEATER

Sommarkväll i juni. Solen står högt över horisonten. Hela naturen grönskar och blommar. Vad passar då bättre än att Norrbottensteaterns skådespelare flyttar ut till Hägnan med en sommarföreställning?

HISTORISKA SPEL

Följ med på en resa tillbaka i tiden i Gammelstad. Upplev historiens vingslag och träffa spännande gestalter från det förflutna.

visitgammelstad.se

Ta del av en 400-årig resa

Från staden Luleå med 250 invånare till Luleå kommun med drygt 78 000 invånare.

STADSPRIVILEGIUM

1621 får Luleå stadsprivilegium av Gustav II Adolf. Staden växer de första fem åren med 50 invånare. Så småningom flyttar staden från Gammelstad till sin nuvarande plats.

1653 brinner staden för första gången. Fyra år efter flytten från Gammelstad är halva bebyggelsen ödelagd. Redan 1657 brinner det igen.

1667 invigs kyrkan.

Under **1690-talet** råder stor hungersnöd efter missväxtåren.

1716 ryska kosackar härjar i Luleå, plundrar och dödar ett 20-tal invånare.

LULEÅ 100 ÅR

1762 första stora stadsbranden där två tredjedelar av staden brinner upp.

1790-talet inleds bruksperioden med Selets bruk och Melderstein.

1808-1809 Svensk-finska kriget, ryska soldater ockuperar Gammelstad och Luleå, fältsjukan härjar, ryssgraven i Alvik och Gammelstad minner om det.

LULEÅ 200 ÅR

1857 flyttar länsstyrelsen från Piteå.

1864 Stadsfullmäktige inrättas.

1883 Malmhamnen på Svartön börjar byggas.

1887 brinner staden igen.

1888 rullar det första malmtåget från Gällivare till Luleå malmhamn. Luleås mest expansiva fas inleds på

1890-talet, befolkningen växer med 1 000 procent mellan **1821** och **1921**.

1905 De första vattenledningarna börjar dras.

1910 blir lärarinnan Siri Holm Luleås första kvinnliga stadsfullmäktige-ledamot.

1914 första världskriget bryter ut, Kronans hästar mönstras framför det gamla rådhuset och i Södra hamn ligger malmbåtsflottan på redan.

LULEÅ 300 ÅR

1921 Kung Gustav V och drottning Victoria anländer den 11 juni för att uppmärksamma jubileet.

1939 andra världskriget bryter ut, Nazi-Tyskland förvarade gods till trupperna i Luleå. Attentatet mot tidningen Norrskensflamman 1940 kräver fem dödsoffer.

1943 tappas järnmalm för första gången vid Norrbottens Järnverk. NJA behöver arbetskraft. Stor bostadsbrist råder.

1950 Malmudden är färdigbyggd med 458 lägenheter.

1954 invigs Bergnäbron, färjan behövs inte längre.

1955 Shopping, världens första inomhusgalleria, klar.

1958 Invigning av det nya stadshuset i Luleå.

1969 Nederluleå kommun, Råneå kommun och Luleå stad går samman, Luleå kommun bildas.

1971 Luleå tekniska universitet etableras som Sveriges femte tekniska högskola.

1970-80-talet Bostadsområdena Björkskatan, Hertsön och Porsön byggs.

1976 Stålverk 80 läggs på is.

1988 är den oförglömliga sommaren med VM-seglingarna.

1996 blir Gammelstads kyrkstad upptagen på UNESCOs världsarvslista över platser värda att bevara och blir därmed ett av Sveriges 15 världsarv.

2011 beslutar Facebook att bygga serverhallar i Luleå.

2019 Luleå kommun har 78 000 invånare.

LULEÅ 400 ÅR

2021 Luleå fyller 400 år. Corona-pandemin gör att firandet med det stora tårtkalaset skjuts upp till 2022.

Luleå skärgård

Brändöskär. Foto: Lapponia rederi

LULEÅ SKÄRGÅRD är en del av Bottenvikens skärgård som sträcker sig från Skellefteå i söder till Haparanda vid den finska gränsen i nordost. Bottenvikens skärgård är världens största bräckvattenskärgård. Vattnet är varken salt eller sött vilket påverkat både växter och djur.

I Luleå skärgård finns 1 312 skiftande öar, präglade av väder och vind, midvinterns kyla och sommarens magiska midnattsljus. Den vidsträckta, stadsnära skärgården är välbevarad och slumrande. En upplevelse för alla, och alla sinnen.

Du lämnar allting på land, brukar de skärgårdsvana säga. Det världsliga rinner av och tiden saktar in. Här luktar friskt, inte hamn utan hav. Vädret skiftar. Sol blir sommarregn och spegelblanka vatten blir krabb sjö.

Turbåtstrafiken till de större öarna är bra och bekväm. På Sandön ligger populära Klubbviken

som har två helt olika sidor: en idyllisk och enkel med sandstränder, restaurang och roliga aktiviteter, en orörd och vänd mot havet. Med turbat kan du även ta dig längre ut i skärgården till bland annat Kluntarna, Smaskär, Brändöskär, Hindersön och Junkön – öar som har varit bebodda i hundratalens år. Kvar finns fiskarstugor, fyrvaktarställen, lotsstugor, fyrar och timrade kapell.

Med egen båt kan du lägga till vid någon av Luleås gästhamnar eller så väljer du en naturhamn och får en hel ö för dig själv. Skärgården är vildvuxen men på samma gång flack, lättåtkomlig och säker för barn. Här får fantasin ta plats. Strandhoppa och övandra med barnen. Somna och vakna i ett tält eller en skärgårdsstuga till ljudet av sjöfåglar, vågor och vind. Ljusa, stilla nätter eller dagar av äventyr. Dagstur eller skärgårdsluff. Upplev Luleå skärgård på ditt sätt.

Kryssningar i Luleå skärgård

KVÄLSKRYSSNING

Under högsommaren kan du göra en kvällskryssning till konstnärernas ö – Brändöskär. Ön ligger längst ut i havsbandet med ett pittoreskt fiskeläge. De som vill får en guidad tur på ön innan det bjuds på sommarpsalmer i kapellet. Under båtturen serveras en skärgårdstallrik. Kvällen kantas av dragspel och sång och under hemresan blir det allsång.

På lapponia.se hittar du tips om fler kryssningar i Luleå skärgård.

RÄKKRYSSNING

Njut av räkor och trubadurer som spelar och sjunger under en tre timmar lång kvällskryssning i Luleås vackra skärgård. Alternativ till räkor förbeställs vid bokning. Skepparen väljer alltid en rutt som är lämplig med tanke på väder och vind. Räkkryssningarna går under hela säsongen från mitten på maj till slutet av september.

SKÄRGÅRDEN TRAFIKERAS under sommaren och hösten av turbotar till de största och mest populära öarna. Välj mellan korta dagsturer och längre turer med övernattnig i stugor som finns att hyra. Turbotarna avgar från Södra hamnplan, intill den stora hamnkranen.

- **M/S Laponia** trafikerar tur och retur: Södra hamnplan till Klubbviken havsbad, Sandön - Hindersön - Brändöskär - Smaskär - Kluntarna - Junkön.
- **M/S Stella Marina** trafikerar tur och retur: Södra hamnplan - Klubbviken havsbad, Sandön.

Turlista för skärgårdsbåtarna hittar du via lulea.se/skargard och hos Luleå turistcenter i Kulturens hus.

6 öar att besöka

SANDÖN

Den största ön i skärgården. Här ligger Klubbviken Havsbad med sina långa sandstränder. Hit åker du om du vill bada, ta en fika, äta mat eller njuta av kvällsunderhållning. Men följ också öns promenadstig och besök klapperstensfältet vid Lappmyrberget. Här finns även stugor att hyra.

HINDERSÖN

Hindersön är en av de större öarna i Luleå skärgård. Redan på 1500-

talet bodde här folk som försörjde sig på fiske, jordbruk och sälfångst. Ön har haft både järnmalmshugget i slutet på 1800-talet och kalk- och marmorbrytning i början av 1900-talet. Här finns Jopikgården med mysig restaurang. Boende i form av hotellrum och vandrarhem. Tillgång till bastu.

BRÄNDÖSKÄR

Brändöskär ligger längst ut i havsbandet och är känt för sitt fiskeläge, kapell

och kristusstatyn av konstnären Erik Marklund. Här kantar sjöbodarna pittoreskt strandkanten medan öns stugor är belägna uppe på berget. Här finns fem stugor att hyra. Tillgång till bastu.

SMÅSKÄR

Öns fiskeläge har länge spelat en viktig roll i Luleås historia och har funnits sedan 1500-talet. Här finns flera mindre badstränder men också ett rikt fågelliv. Ett 40-tal häckande fågelarter

och gråsälarna gör sig ofta synliga väster om ön. Kapellet på Småskär byggdes på 1720-talet och är det äldsta i Luleå skärgård. Här finns två stugor att hyra och bastu.

KLUNTARNA

Luleåbornas favoritö i skärgården. Här kan du uppleva de flesta av skärgårdens olika naturtyper genom fina vandringsstigar. Nära Victoria-klippan, i folkmun Kluntgubben, finns tomtningar från öns allra första

fiskeläge. Missa inte heller labyrintherna, klapperstensfälten och gammeldamnen. Ön har tre övernattningsstugor och två bastuanläggningar samt en fin hamn att lägga till vid med egen båt.

JUNKÖN

Den här ön är känd för sitt skärgårdsmuseum och galleri. En annan sevärdhet är väderkvarnen från 1700-talet. På ön finns två uthyrningsstugor, bastu och ett sommaröppet café.

HYR EN STUGA MED HAVSUTSIKT

Klubbviken Havsbud. Foto: Lule-Bild

Brändön

Vid den barnvänliga stranden sover du i ljusa välutrustade stugor för fyra personer, alla med havsutsikt. Stugorna har bäddsoffa, WC, dusch, TV och kök med kyl/frys. På altanen, utanför bastun eller på någon av grillplatserna vakar ni sedan in solens otroligt vackra upp- eller nedgång. Njut av sköna dopp i havet, slappa på stranden eller varför inte hyra cykel, kajak eller kanot. När magen kurrar finns restaurang och kiosk på området. Här finns även ställplatser för husbil.

brandokonferens.se

Jopikgården

Luleå Archipelago Adventures erbjuder skärgårdssupplevelser i form av mat, boende och aktiviteter på Hindersön. På Jopikgården kan du välja mellan att bo i hotellrum eller i vandrarhemmet. I huvudbyggnaden med restaurang finns fyra hotellrum på övervåningen. Vandrarhemmet ligger i den så kallade Dränglängan och där finns sex stycken fyrbäddsrum. Här kan du bland annat paddla kajak, men företaget anpassar även aktiviteter i möjligaste mån utifrån vad du önskar göra.

luleaarchipelago.com

Klubbviken Havsbud

Till Klubbviken Havsbud går turbåtar dagligen under högsäsong. Åt och fika i restaurangen som ligger på stranden. Ägna dagen åt att spela beachvolleyboll eller hyr fatbikes och trampbåtar. För de små finns det lekparkar. Här kan du också bo. Välj tvåbäddsstugor direkt vid vattenbrynet med tillgång till WC och dusch i servicebyggnader eller någon av de fem fyrbäddsstugorna inredda med eget kök och badrum. Alla stugor hyrs ut som självhushåll. Duschar och bastu är öppna för allmänheten. Bastu kan även bokas privat.

klubbviken.se

Foto: Fredrik Broman

Kommunens skärgårdsstugor

I Luleå skärgård finns tolv stugor för uthyrning på fyra öar; tre på Kluntarna, två på Junkön, fem på Brändöskär och två på Småskär. Öarna har varierande karaktär – från karg natur med klapperstensfält i kontrast till urskog och sandstrand. Stugorna har fyra till tio bäddar och det finns tillgång till bastuanläggningar med allrum. Under högsäsong finns stugvärdar på flera av öarna.

lulea.se/skargard

Lärbostaden på Hindersön

Lärbostaden i Hindersöns gamla skola hyrs ut av Hindersöns hembygds-förening. Bostaden är utrustad med fyra bäddar (+ en extra bädd), el, dusch, toalett, tv, luftvärmepump, spis, kyl med ett mindre frysfack, perkolator, vattenkokare, kastruller och porslin etc.

Bokning, se visitlulea.se under "Boende".

HYR EN BASTUFLOTTE

En flytande bastuflotte är mycket mer än en bastu. Det är ett mysigt sätt att umgås med familjen och kompisgänget. Svetteas i värmen från den vedeldade bastun, ta ett dopp i havet, svalka er med kall dryck på soldäcket, tänd grillen och blicka ut över de vackra vyerna över Luleå stad.

Mer information finns på visitlulea.se under "Se & göra" – välj taggen Bastu.

HYR EN RODDBÅT

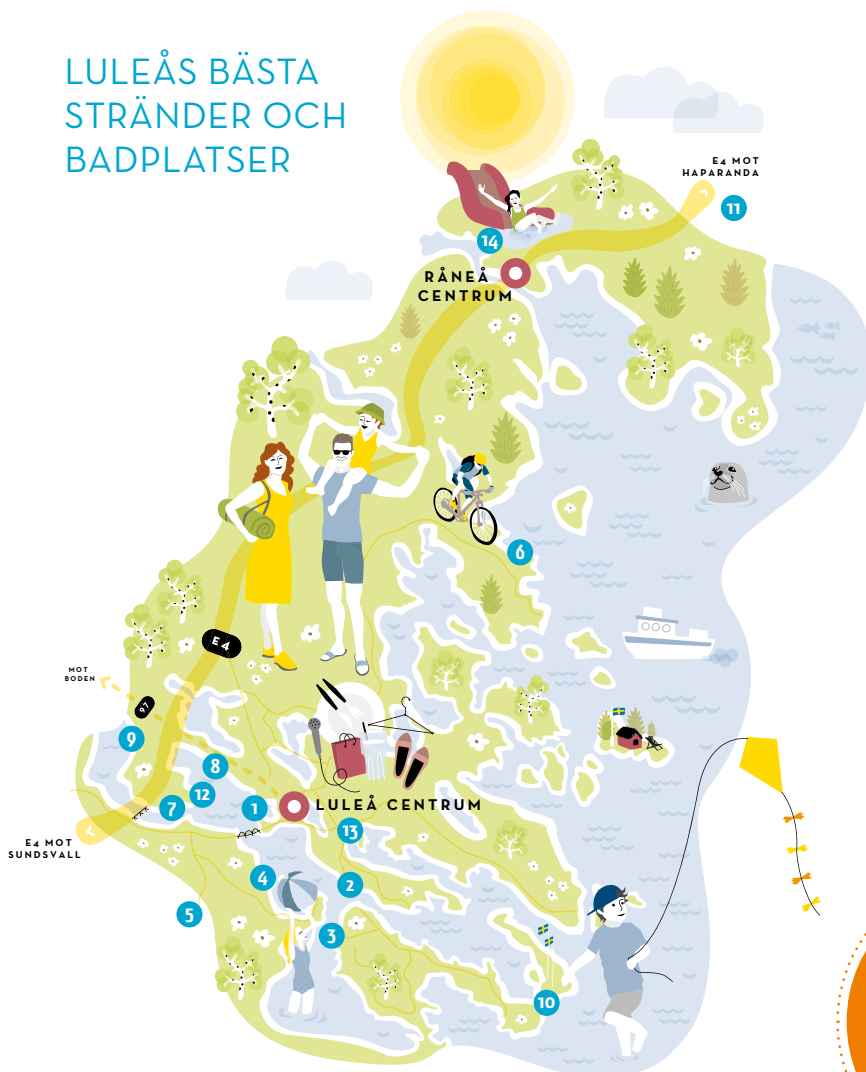
Från Tjuvholmssundet på fastlandet kan du ro en kort sträcka över till Sandön. Här kan du följa stigarna i skogen, plocka bär och svamp. Lyssna till ljudet av vågor, vind och sjöfåglar. Bada och spana efter djurliv.

Nycklar till roddbåtarna hyrs från Luleå turistcenter i Kulturens hus.

LULEÅS BÄSTA STRÄNDER OCH BADPLATSER

10 Klubbviken Havsbad

Klubbviken Havsbad har bra övernattningsmöjligheter, dagliga turbotår, gästhamn och mängder med aktiviteter att sysselsätta sig med.

11 Rörbäcks havsbad

Ligger på en halvö i Jämtön norr om Råneå. Här finns en camping med minigolf och Luleå kommuns östligaste fastlandshamn, som klarar relativt stora båtar och har en gästhamn. Badet utmärks av fin sandstrand och passar de yngre barnen bra då det är långgrunt.

12 Arcusbadet

På First Camp Luleå ligger det populära Arcusbadet som underhåller både gammal som ung! Här finns ett häftigt äventyrsbad med vågmaskin och en lång vattenrutschbana. Inom området finns det en grill, kiosk samt omklädningsrum med toaletter och utomhusduschar.

Hitta fler bad och stränder i Luleå:
lulea.se

1 Gültzaudden

En given plats för både barnfamiljer och ungdomar. Här finns såväl piratskepp som volleybollplan. På gångavstånd från stan ligger natursköna Gültzaudden i anslutning till lekplats, café och toalett.

2 Svartöstan

En välbevarad och centrumnära pärla, belägen just nedanför den gamla bruksorten och mest besökt av Svartöstaborna själva. Den finaste stranden omger en fin gammal stenbrygga som skjuter ut i älvens klara badvatten. Bada i alldeles lagom långgrunt vatten, eller ligg och titta på förbipasserande båtar.

3 Tjuvholmssundet

En nära och orörd skärgårdsöas, tillgänglig för den bil- och båtburne.

4 Lulviksbadet

Fint, välkött och rymligt med stora gräsytor och möjligheter att grilla. En del av stranden är avsatt som naturistbad.

5 Kvarnträsket

Mysigt undagömt i skogarna bortom Bergnåset.

6 Brändön

Barnvänlig, vacker strand vid havet med kiosk, café, restaurang och grillplatser. Ved finns att köpa. Uthyrning av bastu, kajaker och trampbilar.

7 Niporna

Karlsviks säregna pärla. Nära till Arcusbadet, First Camp och supermysigt café. Du ligger skyddad med en brant sandsluttning i ryggen. Smal strand med klart vatten och fantastisk utsikt över älven.

8 Notviken

En rad fina stränder med klassisk atmosfär. Cykla längs den fina stigen i skogen och besök dem alla.

9 Storsand

Bred sandstrand med långgrunt bad nära Storheden handelsområde. Barnvänligt och smidigt, men samtidigt genvänt och naturskönt.

13 Aronsbadet

Aronsbadet är ett gratisbad på Örnåset. Här finns det bassäng med tillhörande rutschbana och en liten barnpool. Det säljs korv, glass, snacks, godis och dryck i kiosken.

14 Rånepoolen

Rånepoolen är ett tempererat utomhusbad med bassäng, rutschbana, barnpool, kiosk, omklädningsrum, stora gräs- och lektytor som erbjuder härlig avkoppling under varma sommarkvar. Intill poolen finns en tennisbana och en konstgräsplan. Fri entré.

Foto: Lule-Bild

SAND MELLAN TÅRNA OCH TEMPERERADE POOLER

Varma dagar i juni, juli och augusti är det näst intill obligatoriskt att doppa tårna i havet. Som pånyttfödd kan du sedan springa upp på stranden, lägga dig under solen och slappna av.

Eller smyg ut mitt i natten och ta ett dopp i den ljusa sommarnatten. Den lyxen är få platser förunnat!

Föredrar du tempererade utomhuspools finns det flera barnvänliga varianter för veckans alla dagar.

På visitlulea.se hittar du tips om fler sommaraktiviteter.

Foto: First Camp

Foto: First Camp

Foto: Fredrik Broman

Små och stora äventyr

FÖR SMÅ OCH STORA BARN

I LULEÅ FINNS DET GOTT OM aktiviteter att fylla dagarna med och vår natur är någonting du bara måste uppleva.

Luleå är en kuststad med vatten inom räckhåll vart man än vänder sig. Närheten till vår vackra skärgård, men också älvarna som omringar staden. I Råneälven är fiskelyckan oftast god, oavsett om det är laxen i de norra delarna av älven eller gäddan närmare utloppet vid kusten.

Råneälven är den största skogsälven i Sverige och en av de få outbyggda, som långa sträckor ringlar sig genom orörd natur. Men Råneälven har många ansikten – ibland blir vattenflödet allt mer fartfyllt och den lugna kanot- och fiskeälven förvandlas till en perfekt plats för försränning.

På land finns mycket att utforska. Våra många och långa vandringsleder nära staden är heta tips för den som vill utforska flora och fauna. Hertsöleden med utgång vid friluftsområdet Ormberget samt Bålingebergets märkliga rullstensåsar är två favoriter för vandraren.

Allt fler väljer också att cykla med fatbike i naturen. Denna märkvärdiga cykel med abnormt breda däck som tar dig över stock och sten, myr och sand. Att utforska Luleås natur med en fatbike är ett praktiskt sätt att ta sig runt på och en adrenalininjektion på samma gång.

För klättrare finns utmärka möjligheter att få sina behov tillfredsställda vid Snipen i Niemisel och Kvarnberget på Brändön där inlandsisen forslat stora flyttblock till kusten – som blivit perfekta objekt för bouldering.

Sommaren är 100 dagar utan nätter, natur som aldrig somnar och upplevelser som aldrig tar slut.

Svinga klubbor eller sväng runt på banor

LULEÅ GOLFKLUBB

Luleå har Sveriges nordligaste 27-hålsbana och är sannolikt en av de golfbanor som har de bästa ljusförhållandena i världen. Midnattsljuset i Luleå gör att du till och med kan ta en runda mitt i natten. All nödvändig utrustning samt golfbilar går att hyra på plats. Banan öppnar vanligtvis den sista helgen i maj och brukar stänga i slutet av oktober. Här kan du även äta gott på Rutvik Golfrestaurang som serverar fika och hemlagad mat.

luleagolf.se

GOLFÄNGEN MINIGOLF

Golfängen har en 18-hålsbana där du kan utmana familj och vänner på en runda minigolf i mysig miljö. Här finns möjlighet att fika på uteplats under tak.

golfangen.se

GOKART

För dig som söker fartfyllda upplevelser finns möjlighet att köra gokart – solo eller i sällskap – på en 690 meter lång bana. Motorbanan ligger i naturskön miljö längs Lulviksvägen mot flygplatsen (mitt emot Nordkalotten Hotell & Konferens).

kartway.se/Lulea

STEEL PARK

Sväng runt på Sveriges nordligaste betongpark för skateboard, bmx-cykel med mera. Parken passar både nybörjare som avancerade och professionella åkare.

GPS: 65.57633, 22.20345

Gör en utflykt

Ranch 465

Med inspiration från amerikanska cowboy-kulturen kombinerar Ranch 465 western med de norrbottniska skogarna i Bjurå i Råneå älvdal. Här finns många stigar att utforska endast 45 minuter från Luleå centrum. Upplev den fantastiska naturen från hästryggen.

ranch465.com

Avans gårdsbutik

Mitt emellan Luleå och Boden, på södra sidan Lule älv, ligger Avans gårdsbutik. På gården finns nyfikna och keligas tackor och baggar av rasen gotlandsfår. I butiken kan du köpa skinn, garn och handstickade plagg. De flesta skinnen säljs förädlade, men en del sys till mattor, täcken, sittdynor, kuddar och annat. På höstkanten fårskt lammkött. Här säljs även keramik, smide och stickade produkter tillverkade av lokala hantverkare. Obs! Endast öppet för förbokade besök.

avansgårdsbutik.se

Cape Wild

Cape Wild är ett vildmarkscenter som ligger 10 kilometer utanför Luleå, nära Luleå älv. Här kan du träffa och umgås med tama älgar och renar. De är alla mycket snälla och älskar att bli klappade och matade med frukt och grönt. Det finns även en souvenirbutik här. Obs! Endast öppet för förbokade besök.

capewild.se

Foto: Paul Hansen

Bondgården Bälinge

Bondgården Bälinge är en ekologisk bondgård där man får klappa djuren. Gården ligger cirka 15 kilometer utanför Luleå längs turiststråket rutt 616*. Förutom alla djur - finns här butik och mitt inne i ladugården bakom en plexiglasvägg - en restaurang!

bondgardenbalinge.se

*Rutt 616 är en naturskön sträcka på 33 kilometer på den södra sidan av Lule älv, mellan Luleå och Boden. Här finns ett flertal naturreservat och sevärdheter samt ett stort antal småföretagare som säljer sina tjänster och produkter.

UPPLEV
LULEÅ FRÅN

ovan

Upzone – äventyr på hög höjd!

Upzone är Luleås höghöjdsbana. Här kan du utmanas bland trädtopparna genom att gå mellan träden i olika hinder och färdas i linbanorna. Banorna har olika svårighetsgrader och är en rolig aktivitet för alla åldrar. Äventyret börjar med en säkerhetsgenomgång innan du beger dig upp i banorna och du rör dig hela tiden under uppsikt av utbildade instruktörer. Du kan alltså slappna av och njuta av omgivningen. Helkroppssele, hjälm och handskar lånas på plats. Du behöver själv ha oömma kläder, stängda skor, ett gott humör och mycket viljestyrka!

upzone.se/lulea

Klättring och bouldering

Ett par mil norr om Luleås stadskärna, väster om byn Niemisel i kommunens norra delar, hittar du klättring för alla, för att använda en utsliten klyscha men som verkligen är relevant i det här sammanhanget. **MTV-väggen** är den cirka 25 meter höga klippväggen på berget Snipen som blivit ett måste för klättrare i norra Sverige. Här finns 36 namngivna klätterleder med fasta bultar och toppankare. Är du en erfaren klättrare är leden **När lammen tystnar** något för dig. För dig som är ny på klätterväggen finns flera enklare klättringar. Om bouldering, friklättring på större stenblock, är din kopp av te så föreslår vi att du tar dig till Kvarnberget, cirka 100 meter från Brändö fritidsby, där stora flyttblock ditforslade av inlandsisen står redo att klättras på. Här finns dryga 65 boulderproblem i olika svårigheter, från den lite mer skräckinjagande **Psycho** till den lite snällare **Tintin i Tibet**.

luleaklatterklubb.se

Bälingeberget

Att Bälingeberget är ett av Luleås populäraste utflyktsmål är inte så konstigt. Det ligger cirka 15 kilometer väster om Luleå. Har du inte vandrat upp på det 139 meter höga berget än – gör det! Från toppen har du en vacker utsikt över Luleälvens levande landskap. Uppe på berget finns det rastplatser med eldstäder.

På visitlulea.se kan du ladda ned vår vandringsguide, där finns beskrivning av turer upp på Bälingeberget. Vandringsguiden finns även att hämta på Luleå turistcenter.

Foto: Magnus Stenberg

Ormbergets Friluftsanläggning

Ormberget är en plats väl värd ett besök, sommar som vinter. Utsikten från anläggningen är fantastisk och här finns en mängd saker att göra. Bland annat finns det ett omfattande motionsspårssystem, äventyrsslingor, restaurang och grillplatser. Det finns även mountainbikeleder med olika svårighetsgrad och längd för såväl nybörjare som proffs.

På visitlulea.se kan du ladda ned vår cykelguide, där finns beskrivning av mountainbikelederna på Ormberget. Cykelguiden finns även att hämta på Luleå turistcenter.

Gammelstadsviken

Gammelstadsviken var för några hundra år sedan en havsvik. Här gick lastskutorna in till Luleå hamn som då låg nedanför Gammelstads kyrkstad. Idag är Gammelstadsviken en insjö vars enda trafikanter består av djur – och framför allt fåglar. Du måste resa nästan 100 mil söderut för att uppleva en liknande fågelfauna. Ett litet urval av de stamgäster som viken har är sångsvan, kanadagås, fiskgjuse, rödhake och järpe. Det finns även möjligheter att se den stora havsörnen här. Du hittar enkelt hit från Friluftsmuséet Hägnans parkering där en fin led med spångar är preparerad för vandrare. Detta är ett måste för den fågelintresserade – och en alldeles utmärkt utflykt för den som vill se vacker natur och genomföra en lättare vandring.

På visitlulea.se hittar du mer information.

3 toppar

1. PÅLBERGET 137 M:
Vacker utsikt över Råneälven och Påltrasket. Här finns grottor som är spännande att utforska.

2. SNÖBERGET 241 M:
Snöberget är ett kalottberg; toppen har aldrig påverkats av havsvågornas svallande. Slutningarna består av kallt berg och mäktiga klapperstensfält som skapats av is och vågor.

3. STORKROKBERGET 307 M:
Storkrokberget är Luleås högsta berg som med karaktäristisk siluett syns vida omkring i Vitådalen.

Läs mer i guiden "Guldorn i Råneå & Vitå älddalar" som finns att ladda ned via visitlulea.se. Guiden finns även att hämta på Luleå turistcenter.

Topp 10 FÖR FÅGELSKÅDARE

1. Åkrarna vid Alvik	6. Persöfjärden
2. Ernsjöfjärden	7. Likskärsbanken
3. Hertsjöfjärden	8. Kallax strandängar
4. Gammelstadsviken	9. Rödkallen
5. Mjölkuddstjärnen	10. Kluntarna

På egen hand

Det finns mycket att upptäcka och utforska runt om i Luleå på egen hand. Till dig som vill ta dig ut i naturen för att vandra, cykla, paddla och fiska har vi sammanställt förslag på ett urval av våra favoritplatser och turer i tematiska guider. Vi hoppas att du kommer gilla dem lika mycket som vi gör. Tips! Ett enkelt sätt att öka säkerheten när du ger dig ut på äventyr är att dela upplevelsen med andra. Dessutom blir det roligare.

Guiderna kan du ladda ned via visitlulea.se eller hämta hos Luleå turistcenter i Kulturens hus.

Med guide

I Luleå med omnejd finns det flera företag som erbjuder guidade turer. På vår webb hittar du dem under "Se & göra".

visitlulea.se

Njut av paddling dygnet runt

Foto: Fredrik Broman

TRE SAKER DU BÖR VETA

1. Luleå skärgård är förhållandevis grund, medeldjupet är ungefär 10 meter. Det innebär krabb sjö (korta, branta vågor) när vinden friskar i. Det innebär också att grund och stenar kan finnas mitt på en stor fjärd.
2. Vattenståndet påverkas av lufttryck och vindar. Mellan hög- och lågvatten kan det skilja så mycket som 2 meter.
3. Sommartid är sydliga och sydvästliga vindar de vanligaste och skärgårdens alla överfarter påverkas mer eller mindre av dessa vindriktningar. Men nätterna är ljusa och oftast lugna så om det är bläsigt på dagen kan du paddla på natten istället!

TIPS!

Innan du ger dig ut till havs – komplettera vår Kajakguide med terrängkartan, skala 1:50 000, eller sjökort som har mer utförlig information om grund, utmärkning och farleder.

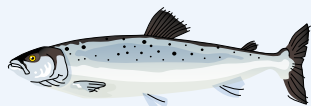
Hos butiken Granec hittar du sjökort och böcker samt instrument för navigation.

granec.se

TRE FINFINA FISKAR DU HAR CHANS ATT FÅ PÅ KROKEN

Det finns många platser att fiska på i Luleå. Här finns älvar med forsar och lugnvatten, sjöar med inplanterad fisk och havsfiske. De vanligaste arterna är lax, gädda och abborre.

LAX (*salmo salar*)

Ädelfisk av det lyxigare slaget. En utmaning för fiskaren, då laxen är stark och uthållig.

GÄDDA (*esox lucius*)

Fisken som anses vara de svenska vattnens odjur. Stor och kämpande fisk, god om den tillagas rätt.

ABBORRE (*perca fluviatilis*)

Troligen den vanligaste fisken i Luleå. Smakrik fisk och en klassisk maträtt för den lokala befolkningen.

Fiskevett och etikett. Var noga med att kontrollera att du fiskar på upplåtna vatten och har rätt tillstånd. Respektera lokala regler, exempelvis för antal fiskar, minimimått, laxplomber.

Mer information finns på fiskekort.se, hos lokala entreprenörer och på visitlulea.se i vår Fiskeguide.

Upptäck Råneå & Vitå älvdalar

RÅNEÅ OCH VITÅ ÄLVDALAR ligger i Luleå-, Gällivare-, Jokkmokk- och Bodens kommun. Från foten av Dundret i nordväst till utloppen i Bottenviken i syd-ost sträcker sig denna rika och outbyggda skatt. Älvdalarnas vida och orörda skogslandskap bjuder in till annorlunda upplevelser och variation.

Djurlivet är rikt. Badplatserna är många – hav, älv, sjö eller pool. Vildmarksäventyr och fina paddlingsvatten lockar, liksom fiskemöjligheter. I Råneå och Vitå älvdalar finns dessutom flera kulturhistoriskt intressanta platser att besöka. Låt äventyren ta tid, det finns gott om läger- och rastplatser

att stanna till vid. I området finns också livsmedelsbutiker, tankställen och matserveringar som nyttjas av både bofasta och besökare.

Välj logi efter tycke och smak – skogskoja, stugby, campingplats eller boende med konferensmöjligheter på hotell och i herrgårdsmiljö.

Kunniga besöksnäringens företag visar gärna områdets aktiviteter och storslagna upplevelser som exempelvis forsränning, jakt och klättring.

Under några dagar i augusti är kräftfisket en stor höjdpunkt och familjefest. Råneälvens nedre del har en av Sveriges bästa bestånd av svensk flod-

kräfta. När skymningen lägger sig lyser små eldar där folk samlas för att värma något gott eller umgås i väntan på nästa burtömning. Kräftorna kokas i dill eller enligt hemligt recept och serveras med goda tillbehör. Kräftkalasen är en efterlängtd tillställning och en perfekt avslutning på sommarsäsongen.

**GULDKORN I
RÅNEÅ & VITÅ
ÄLVDALAR**

the touring centers of
**SWEDISH
LAPLAND**
SVERIGES ARKTISKA DESTINATION

Guiden med tips på saker att se och uppleva i Råneå och Vitå älvdalar finns att ladda ned via visitlulea.se och du kan även hämta den bland annat hos Luleå turistcenter i Kulturens hus och på InfoPoint i Råneå Medborgarkontor och Bibliotek.

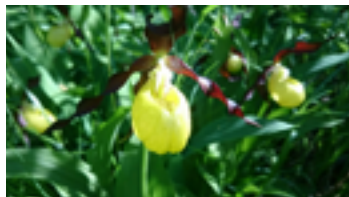

Foto: Gunvor Ekström

Floran längs med älvdalen är unik. Det har registrerats totalt 318 kärlväxter, många väldigt ovanliga, på älvens stränder och botten. Artrikedomen är hög. Röd trolldruva, älvsallat och ävje-pilört hör till några av de mer sällsynta arterna. Flera sällsynta växter trivs här, till exempel orkidéer som norna, guckusko och nattviol.

Foto: Per Lundström

Flodkräftan planterades i Råneälven under 1950-talet och har bildat en stark stam från havet vid Råneå och uppströms. Flodkräftan har hittills klarat sig från sjukdomen kräftpest. Det är därför viktigt att redskapen som används inte är nyttjade tidigare i andra vatten.

Lek & lär för hela familjen

OM BÅDE BARN OCH VUXNA skulle få nog av sol och värme, eller om vädergudarna bjuder på regn, finns det även gott om familjeaktiviteter inomhus i Luleå. Ta en lärörick heldag på Teknikens Hus och upptäck mer om papperstillverkning, ta en guidad tur ner i en underjordsgruva eller landa ett flyg-

plan. Hoppa, lek och rutscha av en massa över-skottsenergi på Leos Lekland och 360 Trampoline Center efter en shoppingrunda på Storheden eller utmana barnen på bowling på O'Learys eller Alcatraz. Räcker inte det, finns stadens badhus. Snart är alla redo för mer utomhusvistelse igen.

Foto: Jessica Tervaniemi

ALCATRAZ

En upplevelseanläggning i tre plan. Här finns; go-kart, VR-spel, lasergame, paintball, bowling och "Prison Island" – ett utmanande äventyr där du löser uppgifter i fängelse-celler. När du blir hungrig och törstig, finns här en restaurang med varierat matutbud. Att bara komma och umgås är gratis, sedan betalar du för aktiviteterna du väljer.

alcatraz.nu

KLÄTTERHUSET

Här finns bouldering, topprepsklättring och led-klättring. Devisen lyder att i stort sett kan alla klättra. För själva klättringen finns inga regler – man klättrar så högt man vill och använder de grepp man vill. I klätterhallen finns också gym, butik, café samt omklädningsrum med dusch och bastu.

klatterhuset.se

O'LEARYS

Välkommen till en evenemangsarena där du kan stilla hungern, titta på tv-sända matcher eller tävla med vänner. Här finns bowlingbanor, spelrum med arkadspel, flipperspel, air-hockey, biljard och shuffleboard, läktare, restaurang och dansgolv. Uteservering på taket!

olearys.se/lulea

Foto: Jennie Pettersson

TEKNIKENS HUS

Ett populärt utflyktsmål för familjen. Upptäck tekniken i vår omvärld, utforska tillsammans eller på egen hand. Lär dig mer om internet i vår vardag i utställningen om Facebook Luleå Datacenter. Dagliga visningar i Planetariumet, kupolfilmer eller visning av stjärnhimlen. Familje-verkstäder och konstruktionsuppgång.

teknikenshus.se

360 TRAMPOLINE CENTER

Ett äventyr utöver det vanliga hittar du i den stora lokalen som är placerad mitt i Storhedens handelsområde. Förutom alla attraktioner finns kalasrum och en avdelning för fika och avkoppling. Aktiviteterna i trampolin-parken riktar sig till alla åldersgrupper.

360trampolinecenter.com

LEOS LEKLAND

Bollhav, rutschkana, klätterväggar, tubbyslide, spidertower och mycket mer för barn från 1 år och uppåt. Här kan de vuxna passa på att umgås i caféet under tiden barnen leker. Koppla upp telefonen på Leos WiFi och surfa fritt. Koppla av med TV och tidningar.

leoslekland.se

Kul med historia, konst, kultur och vetenskap

FLYGMUSEET F21

Flygmuseet F21 ligger alldeles utanför vaken till Norrbottens flygflottilj, F21. Utställningarna på flygmuseet beskriver luftförsvaret av Övre Norrland från början av 1940-talet med landsdelens ofta extrema klimat. Vår Viggensimulator JA 37 DI ger er en häftig och verklighetstrogen flygupplevelse. Prova på att starta, hantera flygplanet i luften och landa "på riktigt". Du manövrerar över Luleå, broarna och skärgården, högt eller lågt, och hela Sverige finns där.

flygmuseetf21.se

KULTURENS HUS

Med panoramautsikt över Norra hamn ligger Kulturens hus. Huset i tre plan inrymmer stadsbibliotek, konsthall, turistcenter, konferensfaciliteter, konsertsalar samt café och restaurang. Här hittar du ett stort utbud av olika kultur- och musikevenemang. I konsthallen visas samtida konst främst från Sverige, men även från andra länder. Här finns också föreläsningar, öppen bildverkstad och guidade visningar.

kulturenshus.com

NORRBOTTENS JÄRNVÄGSMUSEUM

Välkommen till ett av Sveriges största järnvägmuseer beläget i ett naturskönt område i det gamla industrisamhället Karlsvik, 6 km från Luleå centrum. Huvudinriktningen för museet är att bevara och visa föremål som har anknytning till Malmbanan, men det finns även fordon, byggnader och andra föremål hämtade från olika ställen i Norrland. Under sommaren går tidtabellslagda museitåg på Gammelstad-Karlsvikshyttans järnväg.

nbjvm.se

EBENESER

Den gamla lejongula Ebeneserkyrkan mitt på Storgatan är ett av få ett exempel på storskalig jugendarkitektur i Luleå. Här huserar Kulturföreningen Ebeneser med ett mångkulturellt utbud i en inspirerande cafémiljö. Ebeneser är en mötesplats för kulturintresserade och har en öppen scen för såväl spontana som planerade kulturyttringar.

ebeneser.nu

NORRBOTTENS MUSEUM

Norrbottens museum visar utställningar, dokumentärfilmer från Norrbotten och har programverksamhet för både vuxna och barn. I museet finns även lekmiljöer för barn samt café och butik.

norrbottensmuseum.se

Foto: Lule-Bild

PONTUSBADET

Pontusbadet är ett charmigt bad i 50-talsarkitektur inriktat på olika former av tränings- och tävlingssim. Badhuset används lika frekvent av simföreningar som enskilda besökare och motionärer.

lulea.se/pontusbadet

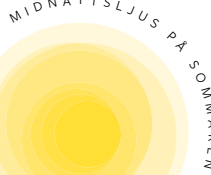
VETENSKAPENS HUS

I stadens gamla posthus huserar idag Vetenskapens hus som har en nära koppling till Luleå tekniska universitet. I den stora luftiga mötesplatsen kan du ta del av öppna populärvetenskapliga föreläsningar. Huset är till för allmänheten och är en öppen plats för möten. Här kan du också fika och äta i husets restaurang Unik.

ltu.se/vetenskapenshus | unikcafe.se/vetenskapens-hus

Food the Luleå Way

I Luleå finns flera högklassiga restauranger. Med kökschefer som lämnat internationella Michelinkrogar för att slå sig ner just här i Luleå. Med sommelierer som varit dryckesansvariga under kungliga bröllop. Gastronomiska kunskaper och meriter finns över hela stan. Luleå bjuder också på kreativitet och en trygg, avslappnad atmosfär. Fine dining är både fint, fräscht och roligt här!

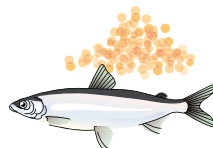
ÄLG
(alces alces)

FJÄLLRIPA
(lagopus muta)

HAVTORN
(hippophaë rhamnoides)

SIKLÖJA
(coregonus albula)

LULEÅLVEN

BLÅBÄR
(vaccinium myrtillus)

KANTARELL
(cantharellus cibarius)

NORRA HAMN

4

3

2

1

SCDRÄ

1 TAVERNA GUSTO

tavernagusto.se

2 RESTAURANG CG

restaurangcg.se

3 HEMMAGASTRONOMI

hemmagastronomi.se

4 BISTRON

bistron.se

5 KARL AUGUST

karlaugust.se

6 COOK'S KROG

cookskrog.se

7 NINE

restaurangnine.se

8 EGO

restaurangego.se

9 RESTAURANG ARKIPELAG

restaurangarkipelag.se

Att äta ute, ELLER ÄTA UTE, DET ÄR FRÅGAN...

ATT ÄTA UTE har två olika betydelser i Luleå. Smörj kräset på någon av stadens gourmetrestauranger där skickliga kockar tillagar regionens högkvalitativa råvaror med säker hand och bjuder dig på en smakpalett av Swedish Lapland. Du bara måste äta det goda och nyttiga viltköttet av ren och älg, som vuxit upp i den fria naturen, njuta av ädla fiskar som simmat i rena, klara vattendrag och förföras av blåbär, hjortron, äkerbär och lingon som mognat under ljusa sommarätter.

Äta ute har också en annan, mer bokstavlig tolkning, här i Luleå – när maten serveras just utomhus. Inget smakar så gott som en måltid tillagad över öppen eld, gärna som avrundning på

härliga utomhusaktiviteter. Ofta används en muurikka, en stor stekpanna, för att tillaga exempelvis suovas eller steka palt. Och med all säkerhet – kokkaffe. Just kokkaffet är lite av en specialitet och ett kännetecken för regionen. Kaffet serveras hett i en kasa av trä, starkt och svart – det värmer och skärper dina sinnen.

Vill du hellre dricka latte, njuta av caféliv och bara känna in stämningen i staden? Då har du kommit rätt. Här finns en rad trevliga caféer och konditorier att välja mellan.

En sak är alldeles säker: måltid och umgänge är en viktig del av upplevelsen när du gästas Luleå. Välkommen till bords!

Lokal matordlista

MUURIKKA: Portabel stekhäll, påminner om en wok, som fixar middagen i naturen över öppen eld.

PALT: Bollar av potatis, mjöl och salt samt, beroende på kocken, fyllda med saltat fläskkött. Serveras med smör och lingonsylt. Åter man för många kan man drabbas av däsighet, så kallad paltkoma.

SURSTRÖMMING: Jäst strömming som serveras med kokt potatis och lök inrullad i tunnbröd. Doften när burken öppnas är väldigt speciell men smaken intygas vara betydligt mer angenäm och mest salt.

KAFFEOST: Gnisslande ost som serveras i tärningar i det varma kaffet direkt i koppen istället för fikabröd. Gör sig också fin som dessert lätt stekt med varma hjortron.

GÅHKKU: Samiskt segt tunnbröd som med fördel kan stekas på en Muurikka. Har nära släktskap med klädda och glödkaka.

SUOVAS: Lättrökt renkött som oftast också är saltat för längre hållbarhet. Gör sig utmärkt för utomhusmatlagning.

TJÄLKNÖL: Fryst viltkött som tillagas som en stek i ugn på låg värme under lång tid för att sedan ligga i saltlag i kylan ett par timmar innan den serveras finskuren i tunna skivor.

KÅSA: Traditionellt dryckes- eller serveringskärl i trä för att dricka kaffe i skogen.

Foto: Per Lundström

Färsk fisk från Junköfiskarna

Junköfiskarna drivs av familjen Ökvist som levt av och med havet på ön Junkön sedan 1700-talet. Under sommaren lägger Junköfiskarna till i Norra hamn och säljer färsk fisk direkt från båten. Traditionen med den flytande fiskaffären är flerårig och ett riktigt semestermåste i Luleå! Kom i tid! I lasten finns lax, strömming, sik och havsöring. Under fem veckor varje höst trålas siklöja och ur den utvinns delikatessen Kalix Löjrom.

Se junkofiskarna.se för information om dagar och tider.

HANDGJORT SMÅTT OCH GOTT

Luleå Konfektyr

På området Kronan hittar du företaget Luleå Konfektyr som tillverkar handgjorda praliner, kolar och konfekt av lokala bär såsom åkerbär, hallon, hjortron, havtorn, blåbär och lingon.

facebook.com/luleakonfektyr

Knäck & karamell

I karamellfabriken på Stadsötorget i Gammelstad gjuts praliner, fudge viks och prisbelönt kola kokas. Här hålls även kurser och provningar. Är du sugen på att köpa godsaker? Återförsäljare hittar du på webben.

gammelstads.com

Tid för fika

EN VÄRMANDE KOPP TE. EN NYBAKT BULLE. En stark, uppiggande Espresso. En kladdkaka med grädde. En rykande het kasa varm choklad. Det finns många varianter av en svensk fika och vad passar bättre efter dag i naturen eller i shoppingstraken, än att lägga upp fötterna och mysa med något gott att dricka eller äta.

Foto: Burban Studios

UMGÅS UTE & INNE

I Luleås stadskärna hittar du ett stort utbud av caféer.

Njut på anrika **Börje Olssons Konditorier**.

Sedan 1958 har de serverat gott kaffe, fräscha matiga smörgåsar och sött bakat från eget bageri.

Hos **Friends Fika & Food** kan du och dina vänner träffas, oavsett om ni vill ta en fika eller äta något gott från à la carte-menyn. Godsakerna i fikadisken levereras dagligen från eget bageri och sortimentet varierar med säsong och bagarens inspiration.

Hos **Café La Vache** med sin mysiga lilla hörnlokal hittar du varma och kalla drycker av högsta kvalitet. Njut av dem tillsammans med bakverk, bowls, sallader och smörgåsar.

På Bergviken strax utanför Luleås stadskärna hittar du **Lilla skafferiet** – ett kafé, bageri, köttbutik och handelsbod. Här kan du fika sött, fika nyttigt eller äta smörgåstårter till lunch.

Och för dig som vill göra en utflykt utanför staden tipsar vi om:

Gammelstads Konditori & Café – ett modernt konditori med inslag av gamla traditioner som serverar fantastiska bakverk.

Fikar gott ute eller inne gör du hos mysiga **Kallax Gårdsbutik**.

En fröjd för såväl öga som mage är **Strömsunds-hemmets** kakbuffé med 24 olika kaksorter och smörrebröd.

Ralph Lundstengården är en bondgård med en historia från 1700-talet. Men lugn, här hittar du dagsfärskt fika!

På visitlulea.se hittar du fler tips på ställen som får smaklökarna att explodera!

TESTA BARHOPPING I LULEÅ

Om du gillar musik och att umgås med vänner så finns det gott om ställen att trivas på. Vi guidar dig på en barrunda:

Vi börjar längst upp på Storgatan på **Restaurang CG** och **Bar CG** som båda har ett stort utbud av drinkar baserade på gin och rom. Vad sägs om en Mojito enligt Hemingways?

Sedan fortsätter vi Storgatan ner och vid Elite Stadshotellet hittar du **The Bishops Arms** med Luleås största utbud av öl och whisky. Passa på att smaka deras egenbryggda öl.

Vi tar en avstickare ned till Norra hamn med utsikt mot vattnet. Här hittar du **Hemmagastronomi** som håller öppet cocktailbaren från eftermiddagen till sena natten. I ett hamnmagasin längre bort hittar du **Bistron**, och här

kan du också passa på att ta en drink eller en lokalproducerad öl om du ska på Norrbottensteatern som ligger i direkt anslutning.

Tillbaka på Storgatan igen besöker vi **Karl August** som serverar nya drinkar och gamla godingar.

Är du ute efter en riktig höjdare tar du dig en avstickare till Luleås skybar och restaurang **Nine** på **Clarion Hotel Sense** mitt emot Kulturens hus. Njut av en god cocktail med fantastisk utsikt över Luleås norra hamn och takåsarna.

Rundan närmar sig slutet när vi är tillbaka på Storgatan och slinker in på **Ego Bar & Restaurang** på **Hotel Savoy**. Här kan du slappna av med något från baren och lyssna på musik.

Som sagt, Luleå har något för alla smaker.

Bottenvikens Bryggeri

All öl skapas av råvaror av hög kvalitet och inte sällan med lokala inslag i såväl ursprung som smak. Till exempel bestämde sig Bottenvikens Bryggeri för att i samarbete med Tornion Panimo och Pite bryggeri fira Luleås, Piteås och Torneås 400-årsjubileum med att göra sin tolkning av hur en öl kunde smaka år 1621. Vad säger vi då? Jo, om ölen var så här god för 400 år sedan gick det ingen nöd på någon!

Här bryggs inte bara öl, det pratas om öl också. Så, för er som vill smaka på de olika brygderna. Via bottenvikensbryggeri.se bokas provningar.

Foto: Camilla Niemi

Charmig citypuls

ELLER ALLT DU BEHÖVER PÅ ETT STÄLLE

SHOPPINGUTBUDET I LULEÅ är stort och lättillgängligt med mer än 400 butiker. Citystraket går längs Storgatan där de stora shoppinggallerierna Smedjan, Shopping och Strand finns – skönt när vintervinden biter i kinderna. De flesta stora svenska modekedjorna finns här och du hittar ett brett utbud av mode, accessoarer och skor.

En välförtjänt shoppingpaus kan du ta dig på något av kaféerna eller passa på att fixa nya naglar, frisyser eller ett par nya glasögonbagar.

På vägen norrut från stan med riktning mot Gammelstad löper ett långt strak av varuhus och butiker inom bland annat bygg, inredning, trädgård och motor. Ytterligare någon kilometer bort på Storheden har du extra parkeringsvänlig shopping i form av de stora butikskedjorna inom sport, hemelektronik, inredning och husdjur. I Gammelstads kyrkstad finns mysiga butiker med lokalt designade produkter, konst och hantverk.

Foto: Viveka Österman

Souvenirer med platsvarumärket Luleå finns att köpa hos Luleå turistcenter i Kulturens hus och Visitor Center i Gammelstad.

Slappna av och njut

EFTER EN DAG UTE I SOLSKEN, FRISK HAVSLUFT och aktiviteter känns det härligt att få unna sig en kroppsbehandling och spa. Ordet spa brukar härledas till uttrycket "salus per aquam" vilket betyder "hälsa genom vatten". Oavsett om du vill nyttja pool, bastu eller någon annan vattenbaserad njutningsform såväl som avslappnande till mer djupgående massagebehandlingar är utbudet i Luleå mycket stort. Testa exempelvis bastun med årstidstema på Clarion Sense, bubbla loss i poolen på Hotell Savoy eller plaska i utomhuspoolen på Alcatraz. Ett besök i Luleå kan definitivt få dig att känna dig uppfärskad då det även finns gott om frisörer, barberare och skönhetsalonger.

visitlulea.se

Tack och god natt

SOV GOTT MITT I STAN ELLER NÄRA NATUREN

EFTERSOM LULEÅ ÄR EN GAMMAL MÖTESPLATS, med en lång tradition av välkomnande värdskap, är det alldeles naturligt att staden erbjuder ett brett utbud av boendeanternativ, naturnära såväl som mitt i citypuls. Kanske du börjar eller avrundar vistelsen med att utforska staden?

Luleå har generellt hög hotellstandard och du har många olika valmöjligheter med kedjeanslutna boendeanläggningar som Scandic, Elite, Choice och Best Western såväl som privata alternativ. Högklassiga Clarion Hotel Sense och Hotell Savoy, båda med spaanläggning, restaurang och bar, hittar du mitt i city. Och du som söker ett billigare alternativ, har flera vandrarhem och lagprishotell att välja på. Timrad, rustik charm hittar du på Brändö konferens som ligger ute vid havet omslutet av skogen och ute på Hindersön i Luleå skärgård finns Jopikgarden – en väl bevarad skatt.

Varför inte krydda vistelsen genom att göra själva boendet till ett äventyr? Parkera husbilen, slå upp tältet eller hyr stuga på First Camp. Inom en timme från flygplatsen och staden väntar flera spektakulära, naturnära boendeanternativ – upplevelser som du kommer bära med dig länge länge.

På visitlulea.se kan du läsa mer om boenden som finns i Luleå.

Upplev mer

UTFLYKTER VÄL VÄRDA EN OMVÄG

Foto: Maria Åberg Andersson

MELDERSTEIN HERRGÅRD

Melderstein Herrgård ligger vackert och ostört efter väg 760, 12 km från Råneå och E4:an (endast 5 mil från Luleå). Det här var platsen att vistas på under 1700-talet. Herrgården utgjorde i flera år centrum för järnbruksverksamheten i Norrbotten och har bland annat ägts av släkten Bernadotte. Idag är den ett naturnära hotell med restaurang. I de vackra omgivningarna finns fina strövmråden med minnen från Meldersteins brukshistoria.

melderstein.se

STORFORSSEN

Storforsen i Bredsel utanför Älvsbyn är Europas största oreglerade fors. Med sina mäktiga omgivningar hittar du både spänning, äventyr, natur och kultur för hela familjen här. Sommartid räcker en promenad längs forsen långt. Ta med en picknick-korg och njut av solskenet på klipporna, ta ett dopp, hoppa från "Döda fallet" eller besök Storforsens skogsbruks- och flottningsmuseum. Vill du kan du förboka din picknick-korg hos Hotell Storforsen, som också ordnar guidade naturvandringar.

storforsen-hotell.se

Foto: Oleg Bondarev

Foto: Thomas Öberg

Vid Selets bruk finns lämningar från den tidiga järnbruksepoken. Bruket hade sin storhetstid under slutet av 1800-talet.

SELETS BRUK

Selets bruk är ett pittoreskt och lättillgängligt naturreservat med anor från 1700-talet. Området är ett mycket populärt utflyktsmål och skyddat både för sin naturskönhet och sitt kulturhistoriska värde.

Ta med picknickkorgen eller bärkorgen och spendera en dag i Selet. Här finns det gott om rastplatser, eldstäder och vandringsleder med informationstavlor om brukets historia. Selets bruk är beläget tre mil från centrala Luleå, sydväst om Luleälven.

visittlulea.se

Icehotel 365

ICEHOTEL i Jukkasjärvi, det mäktiga hotellet helt byggt av is och snö från den närliggande Torneälven, är kanske det mest klassiska besöksmålet i hela Swedish Lapland. Många saker gör hotellet speciellt – en av dessa saker är att ishotellet varje år måste byggas upp på nytt efter att det smälter till vatten under sommaren. Men nu kan du bo på ishotellet även under sommaren. I slutet av 2016 stod ICEHOTEL 365 klart – ett boende där temperaturen ständigt är minus 5°C i de 20 sviterna som finns här.

icehotel.com

Kungsleden

Det kan sägas direkt – Kungsleden mellan Abisko och Hemavan är en av världens mest kända och kanske bästa vandringsleder. Leden som är drygt 400 kilometer lång tar dig genom världsarvet Lapponia och de fyra nationalparkerna Abisko, Stora Sjöfallet, Sarek och Pieljekaise. Vandrare från hela världen har vallfärdat hit sedan början av 1900-talet. Kungsleden växlar längs vägen mellan alpin terräng och mer låglänt fjällbjörkskog. Det finns boende på många platser längs vägen som går att boka.

svenskaturistforeningen.se

Besök Treehotel i Harads

Gör en utflykt till ett av Sveriges häftigaste hotell i Harads halvvägs till Jokkmokk från Luleå. Övernatta i ett av de unikt designade rummen bland trädkronorna, med namn som Ufo och Mirrorcube. Eller ta en guidad tur i den hundra-åriga tallskogen och lyssna till berättelsen om hur Treehotel blev verklighet. Här finns också flera andra aktiviteter som är väl värda en liten avstickare, och den lokala maten hittar du i Treehotels restaurang.

treehotel.se

Upplev samisk kultur och fjällvärld på Ájtte

Ta en lite längre tur, längs inlandsvägen upp till Jokkmokk. Här i skogslandet, tar fjällvärlden vid och här finns världsarvet Lapponia. På Ájtte, som är ett svenskt fjäll- och samemuseum, berättar man om natur och kultur. Du får följa med på en resa i tid och rum, se spåtrumorna, de samiska dräkterna, höra jojkarna om nåjden, djuren och färderna. Gå på en isande vandring och upplev kylan under Jokkmokks vintermarknad året runt. Ett par hundra meter från Ájtte ligger Jokkmokks Fjällträdgård där du kan titta på levande växter som finns bland fjälltoppar, sydbranter, snölegor och i många andra fjällmiljöer.

ajtte.com

Välkommen till

MIDNATTSSOL
UNDER SOMMAREN

Swedish Lapland

Välkommen till Sveriges arktiska destination!

I Swedish Lapland hittar du unika arktiska upplevelser. Här högt uppe vid Polcirkeln kan du, tack vare den varma Golfströmmen i Atlanten, uppleva årstider med vida kontraster mellan polarnätter med sprakande norrsken i ett vitt vinterland, och varm sommar fylld av bad och 100 dagar utan natt under midnattssolen.

I öst – 300 km kuststräcka mot Bottenviken – världens största bräckvattenskärgård med tusentals öar. Sandstränder, fiskelägen och unika råvaror. I väst – vidsträckta fjäll, bäckar med vatten så rent att det går att dricka och mängder av äventyr runt knuten. Däremellan den stilla, gåtfulla, givmilda skogen och älvdalar från Skellefteälv i söder till Torneälv i nordöst som alla bjuder på sina unika särdrag. Här är traditionerna och kulturen stark, och kärleken till naturen ännu starkare. Välkommen att dela vår arktiska vardag och naturnära livsstil. swedishlapland.com

Luleå Business Regions uppdrag är att verka för att fler besöker Luleå. Vi arbetar tillsammans med näringsliv, universitet och andra aktörer för att utveckla stadens utbud och för att göra Luleå till en ännu mer lockande destination, både för mötes- och privatesenärer. luleabusinessregion.se